

Jaarverslag '2024'¹ VKB Kerkrentmeesters: SAMEN STERK voor een relevant netwerk!

2024 stond voor VKB Kerkrentmeesters in het teken van de uitwerking van de bestuurlijke transitie van onze vereniging. Veel tijd is gestoken in de ombouw van afdelingen naar regionale teams, in het opstellen van nieuwe statuten van onze vereniging en vooral het vergroten van onze zichtbaarheid onder en naar onze leden. Het opgestelde jaarplan 2024 met 12 concrete acties werd bij vaststelling door de Ledenraad (maart 2024 te Houten) geschetst als zeer ambitieus, maar bleek gedurende het jaar een fijne leidraad voor het bureau om ook concreet te maken hoe we de VKB tot een relevant netwerk voor onze leden willen maken. Door externe omstandigheden (de opstelling van nieuwe grondslagen en afdracht percentages voor kerkrentmeesterlijk quotum en de solidariteitskas door de Kleine Synode) werd het belang van zo'n netwerk voor veel colleges ook meteen duidelijk. De VKB app bleek ook voor dit vraagstuk een medium waardoor veel leden met elkaar in contact konden komen. Mede door de zichtbaarheid van de VKB voor de leden, maar ook in het kerkelijke en maatschappelijke debat en bij landelijke activiteiten, kreeg VKB Kerkrentmeesters kleur op de wangen. Kortom, 2024 was voor de VKB een goed en geslaagd jaar.

Samenstelling bestuur op 31 maart 2025:

drs. F.H. (Rik) Buddenberg, voorzitter
mr. P. (Piet) van den Boogaart, secretaris
drs. H. (Huib) van der Burg, penningmeester
ir. G.G. (Gerben) van Dijk, tweede voorzitter
dhr. L. (Lars) Kramer
dhr. A.J. (André) Lorier RC
mevr. K.H. (Karin) Sommer-de Vries, tweede secretaris

Bestuurlijke wijzigingen

Inmiddels is bekend dat later dit jaar Karin Sommer-de Vries de rol van secretaris van de huidige secretaris Piet van den Boogaart zal overnemen, omdat zijn zittingstermijn verloopt. André Lorier zal begin 2026 het penningmeesterschap van Huib van der Burg overnemen, aangezien ook de termijn van Huib afloopt. Deze zomer start de werving voor 2-3 nieuwe bestuursleden om de openvallende zetels te kunnen invullen.

Governance VKB Kerkrentmeesters

In 2024 is de transitie van negen afdelingen naar elf VKB Teams zonder bestuurlijke verplichtingen voltooid. Deze teams fungeren als direct aanspreekpunt voor leden en vormen de verbinding tussen lokale ervaringen en landelijke expertise van bureau en bestuur. De financiën van de voormalige afdelingen zijn gedurende het boekjaar 2024 overgeheveld en als bestemmingsreserve in de jaarrekening opgenomen.

Vergaderingen bestuur, ledenraad en commissies

Het bestuur kwam in de verslagperiode 12 keer voor een vergadering bij elkaar en wel op 6 mei 2024, 13 mei 2024, 27 mei 2024, 24 juni 2024, 19 augustus 2024, 28 september 2024, 7 oktober 2024, 25 november 2024, 9 december 2024, 17 december 2024, 18 januari 2025, 10 februari 2025 en 10 maart 2025. Er werd zeven keer een fysieke bijeenkomst gehouden en vijf keer werd er via MS Teams vergaderd. Op 27 mei 2024 vond ook de tweejaarlijkse ontmoeting met het bestuur van de Dienstenorganisatie plaats. De ledenraad vergaderde tweemaal en wel op 28 september 2024 en 1 maart 2025. De beide vergaderingen vonden plaats te Nijkerk in De Schakel. Voor een kort verslag van de besproken onderwerpen van deze vergaderingen, zie bijlage 1 van dit verslag.

Het bestuur kent tevens een aantal commissies die op deelterreinen actief zijn, zoals beleidscommissies 'beheer kerkelijke begraafplaatsen', 'orgelzaken', expertgroep gebouwen, communicatieraad en de beleidscommissie 'mensen'. Tevens zijn bestuursleden actief in bestuurlijke gremia van de kerk, zoals GOP/GOM, CIO-K en RPG. De ledenraad kent een auditcommissie 'financiën VKB'. Deze commissies kwamen in 2024 in de regel 2-5x per jaar bijeen, meestal fysiek, maar ook geregeld online via Teams.

¹ Al enige jaren hanteert de VKB een gebroken boekjaar, namelijk voor 2024 van 1 april 2024 tot en met 31 maart 2025. Het jaarverslag omspannt deze periode maar spreekt wel over het jaarverslag '2024'. Door de nieuwe statuten zal het boekjaar 2025 slechts negen maanden beslaan. Per 1 januari 2026 lopen kalender- en boekjaar weer gelijk op.

Tenslotte levert de VKB gevraagd en ongevraagd haar advies aan de landelijke kerk door de inzet van haar kennis, signalen vanuit de leden en/of inzet van bestuursleden of medewerkers. Meest in het oog springend in dit jaar waren de gesprekken met werkgroepen van de synode rond de ambtsvisie en de nieuwe grondslagen voor het kerkrentmeesterlijk quotum en de solidariteitskas.

Bureau in Dordrecht

Het bureau in Dordrecht ondersteunt de vereniging en haar leden. Per 31 maart 2025 bestaat het team uit zeven medewerkers (Bart de Jong, Bert Oomen, Jetze Kempenaar, Joost Schelling, Nelline Breukhoven-van Liere en Wilnanda Hukom-Sterrenburg) met een totale omvang van 5,29 fte en tijdelijke extra ondersteuning voor communicatie en events op projectbasis (Nelleke Plomp-Rodenburg en Cindy Smolders). Voor het personeel volgt de VKB de arbeidsvoorwaardenregeling voor kerkelijke medewerkers van de Protestantse Kerk in Nederland, waarbij de medewerkers van vóór 2020 nog een extra 13e maand ontvangen, ter verevening van de verschillen bij het ontstaan van de VKB.

De dagelijkse leiding van het bureau is in handen van de directeur: drs. J.E. Schelling.

Naast de dienstverlening aan de Vereniging verzorgt het bureau tegen vergoeding al een aantal jaar ook administratieve dienstverlening aan de Federatie van Diaconieën. Inmiddels verzorgt de VKB ook het websitebeheer en haar communicatie-uitingen. Eind 2024 heeft een bestuurlijk gesprek plaatsgevonden over verdere samenwerking, juist omdat lokaal het kerkrentmeesterlijk en diaconaal beheer steeds vaker voor dezelfde thema's en uitdagingen komen te staan. Het bestuur van de Federatie continueert graag de huidige dienstverlening en zoekt waar mogelijk naar verdere intensivering.

Samenwerking met de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland

In het kader van de intensieve(re) samenwerking met de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland is er in april 2022 een bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst gesloten rond het thema Toekomstgericht Kerkbeheer. Onder deze overeenkomst is ook de medewerker Bart de Jong voor beide organisaties actief. Door de aanwezigheid bij beide organisaties zijn er al heel wat bruggen geslagen en verbindingen gelegd waar beide organisaties van profiteren. Organisatorisch is er voor deze samenwerking een regiegroep actief, waarin vanuit de dienstenorganisatie de directeur (dhr. Jurjen de Groot) en de verantwoordelijk leidinggevende (Maurits van Stuijvenberg) zitting hebben. Vanuit de VKB nemen voorzitter Rik Buddenberg en directeur Joost Schelling hieraan deel. Met zijn viere stellen ze de strategische lijnen voor de samenwerking op, en bewaken ze tevens de operationele uitvoering op de vijf onderdelen van de samenwerkingsovereenkomst. In 2024 kreeg de operationele samenwerking ook gestalte op het thema Kerkelijke Bureaus en het project Vermogen Werkzaam. Tegelijk was de discussie over de nieuwe grondslagen voor kerkrentmeesterlijk quotum en de afdracht aan de Solidariteitskas een stevige 'testcase' voor deze samenwerking. Kun je operationeel samenwerking op toekomstgerichte thema's, en tegelijk ook fors van inzicht verschillen op het thema van de financiering van de bovenplaatselijke kerkelijke organisatie? Het antwoord is uiteindelijk ja, maar dat bleek wel de uitkomst te zijn van een aantal extra indringende bijeenkomsten.

Aantal leden Vereniging

De VKB is als kenniscentrum Kerkbeheer een belangrijke vindplaats van kennis voor haar leden. Op 31 maart 2025 waren 1357 colleges van kerkrentmeesters als lid bij de VKB aangesloten. Dit aantal daalt al jaren gestaag (met ongeveer 1-1,5%) als het gevolg van lokale en regionale fusies van Protestantse gemeenten. Twee of meer kerken, die fuseren, betekent voor de VKB een teruggang van 1 of meer leden. Deze daling loopt overigens gelijk op met het aantal van het totaal aantal gemeente binnen de Protestantse Kerk in Nederland², waar jaarlijks ook 17 gemeenten minder actief zijn (nu 1460 gemeenten). Het percentage leden van de VKB is daardoor al jaren constant rond 93% van het totaal aantal gemeenten en we daarmee een representatieve stem in kerk en samenleving zijn.

Omdat het aantal leden in de meeste kerken ook nog eens daalt, zet deze ontwikkeling ook extra druk op het betaalbaar houden van de dienstverlening. Immers is de bijdrage van de leden via een staffel gekoppeld aan het aantal leden. Met andere woorden: beide trends zorgen ervoor dat per saldo bij ongewijzigd beleid qua ledenbijdrage de vereniging inkomsten verliest. Om deze bovenstaande redenen zal na de aanpassingen van de nieuwe regionale indeling in teams ook de ledenbijdrage voor boekjaar 2026 worden herzien.

De belangrijkste feiten en cijfers over 2024 worden verder in deze infografic weergegeven.

² https://protestantsekerk.nl/over-ons/feiten-en-cijfers/#h_690747861126411745488811748

De cijfers op een rij:

Belangrijkste resultaten over boekjaar 2024

'Samen sterk voor een relevant netwerk' was de titel van het jaarplan van VKB Kerkrentmeesters. We kunnen terugkijken op een jaar waarin we hebben ingezet op (meer) verbinding met onze leden o.a. door belangenbehartiging voor en advisering aan onze leden. De belangrijkste communicatiemiddelen en resultaten zetten we hier overzichtelijk op een rij.

1357
VKB-leden per
31 maart 2025

2280

VKB App-gebruikers
per 31 maart 2025

±40
berichten
per
maand

61
VKB-partners
per 31 maart 2025

19
Webinars

1025
Deelnemers

266

Onderscheidingen
in boekjaar 2024

777

unieke
luisteraars voor
de podcastserie
in boekjaar
2024

80

unieke
luisteraars
gemiddeld per
maand

4090

Abonnees op Kerkbeheer
per 31 maart 2025

326

Inhoudelijke
adviesvragen

5813

personen
ontvingen gemiddeld per
maand de VKB nieuwsbrief
in boekjaar 2024

Overzicht van de activiteiten en doelstellingen in het jaarplan 2024

De communicatiestrategie is in 2024 verder uitgebouwd, waarbij digitale communicatie leidend is geworden. Het papieren magazine Kerkbeheer blijft daarnaast een belangrijk medium, maar wordt nu aangevuld met digitale kanalen zoals de VKB-app, podcast 'Collectieve Wijsheid' en webinars. In 2024 is het aantal gebruikers van de VKB-app gegroeid naar bijna 2300 actieve gebruikers. De app is daarmee in slechts twee jaar tijd een belangrijk – en niet meer weg te denken - instrument geworden voor directe ondersteuning van kerkrentmeesters. Ondanks de plek die de app inneemt, en de 'lichte' advisering, die daar al plaatsvindt, krijgen het bureau in Dordrecht en de adviseurs nog altijd ruim 200 zeer inhoudelijke vragen van de leden te verwerken.

De VKB Academy heeft inmiddels in haar aanbod van webinars een herkenbare structuur gekregen met de maandelijkse basistraining kerkrentmeester, actuele webinars rond zaken als FRIS, governance, geldwerving en personele zaken, maar ook met verdiepende specials, inclusief terugkijkfunctie op verzoek. De meeste webinars worden in nauwe samenwerking met de Dienstenorganisatie van de PKN en/of met onze VKB partners georganiseerd. De samenwerking met de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk is verder versterkt, met name op het gebied van Toekomstgericht Kerkbeheer (TGKB) en in het laatste kwartaal is de testversie van de speciale tool geldwerving online getest en waar nu 20 gemeenten al mee testen.

In 2024 is de MarshMercer Award opnieuw opgestart en wordt op 14 juni 2025 na bijna 5 jaar afwezigheid deze Award weer uitgereikt, waarmee deze keer praktijkvoorbeelden van innovatief gebouwenbeheer worden gedeeld. Ook is er in 2024 een marktverkenning naar een businessmodel voor gezamenlijke dienstverlening rondom het beheer van kerkelijke begraafplaatsen uitgevoerd en is er een samenwerkingsmodel voor kerkelijke bureaus opgestart. Beide projecten worden in 2025 verder uitgewerkt. De samenwerking met partners in het veld is versterkt, met name met SKIN (migrantenkerken) en de Federatie van Diaconieën. Tevens zijn er diverse studiedagen samen met anderen georganiseerd, namelijk rond Heilige Ruimte (i.s.m. lokale leden en de CHE Ede, op 30 mei 2024 en 12 maart 2025), rond kerktorens (i.s.m. Kerk & Co op 24 oktober in Den Haag) en rond Archiefbeheer (i.s.m. het SKI op 8 maart 2025 in Gouda). Op 20 maart 2025 stond de VKB niet alleen met een stand op de kerkenbeurs Noord, maar organiseerde zij voor ruim 70 deelnemers een congres rond de kansen voor het kerkgebouw, waarbij ook diverse VKB-partners en aanwezige exposanten werden betrokken. Het VKB-partnernetwerk is uitgebreid op thema's zoals duurzaamheid en herbesteding kerkgebouwen. Op 5 september 2024 vond in Doorn een inspirerend partnerevent plaats en werd voor de 2e keer het partnermagazine uitgereikt.

Terugblik op de 12 doelstellingen voor 2024: SAMEN STERK voor een relevant netwerk!

1) De VKB-app willen we laten groeien naar 2500-3000 gebruikers (op 1-4-2025).

Deze groeiambitie bleek iets te hoog gegrepen, maar we hebben in 2024 wel een groei doorgemaakt van zo'n 780 actieve gebruikers (52% groei). Belangrijker dan de aantallen is de constatering dat de VKB app binnen en buiten de vereniging wordt gezien als een belangrijke vindplaats voor kennis(deling) en als plek voor onderlinge verbondenheid rond kerkbeheer. We kunnen ook constateren dat de frequentie van gerichte vragen op de app nog altijd toeneemt. Ook voor 2025 blijft de ambitie om te groeien aanwezig, niet alleen vanwege mutaties in het bestand van kerkrentmeesters, maar ook omdat er nog altijd colleges nog niet op de app aangesloten zijn.

2) In minimaal 3 regio's wordt er vooral via de VKB-app gecommuniceerd.

Deze doelstelling hebben we qua tempo aangepast aan de veranderende governance van de vereniging. Eerst de invulling van de regio's en de regiocontactpersonen op orde, pas daarna zullen we kijken op welke wijze de VKB-app in de communicatie met de regio een rol gaat spelen.

3) In 2025 zijn de 9 afdelingen omgevormd naar 11 regio's nieuwe stijl, zowel qua bemensing, als de financiële en bestuurlijke afwikkeling. De Ledenraad komt in 2025 bijeen in een nieuwe samenstelling en werkt voor het eerst als een plek van ledenontmoeting en beleidsvoorbereiding.

We kunnen stellen dat we deze doelstelling zo goed als geheel hebben gerealiseerd. De werving van de contactpersonen en de ledenraadsleden kostte wel veel meer tijd en energie, waardoor we pas in 2025 echt in een nieuwe samenstelling kunnen gaan werken. Toch zijn we zeer tevreden over de wijze waarop deze transitie gerealiseerd is. In het bijzonder het vloeiende en goede verloop van de opstelling van de nieuwe statuten, waaraan vooral de secretaris een belangrijke rol bijdrage heeft geleverd.

4) De materialen uit Kerkbeheer hebben een vaste plek gekregen in de Kennisbank, zoals door toerustingsartikelen, infographics en praatplaten.

Deze doelstelling is inmiddels qua output in het interne proces opgenomen en gerealiseerd. In de voorbereiding van artikelen voor o.a. Kerkbeheer krijgt dit ook steeds beter vorm en wordt steeds vaker actief samengewerkt met onze partners voor kennisdeling en de invulling van de praatplaten of infographics. Uitgangspunt voor een thema magazine Kerkbeheer is niet meer de opzet van de artikelen, maar een communicatieplan voor het thema, waar zowel artikelen als de andere communicatiemiddelen (podcast, webinars) worden opgenomen.

5) VKB Academy kent vanaf september 2024 een herkenbare structuur van aanbod op het gebied van kennismaking en basistrainingen, en verder verdiepende specials die inspelen op een niche of op de actualiteit.

De webinars zijn inmiddels logisch door het jaar heen ingedeeld en vullen de bestaande basistraining ouderling-kerkrentmeesters die maandelijks door de Dienstenorganisatie en de VKB samen gegeven wordt aan. Voor bepaalde thema's wordt nadrukkelijk samengewerkt met ons netwerk van partners. De kalender van de kerkrentmeester (wat staat een college wanneer allemaal te doen?) is nu de onderlegger voor het inplannen van de webinars. Punt van aandacht is wel de 'no show'. In het afgelopen jaar zagen we het aantal mensen dat daadwerkelijk na een inschrijving kwam opdagen procentueel dalen. Dit is een trend dat overal wordt waargenomen, maar voor de motivatie van organisatoren niet erg plezierig is.

6) Pilot TGKB is begin 2025 geheel afgerond en bestaat uit een aantal menukaarten voor dienstverlening, inclusief de mogelijkheid voor (betaald) advies op maat.

De bouw van de tool rond bijdrage Actie Kerkbalans en het dashboard voor kengetallen is klaar en is begin 2025 onder gebruikers getest. Daarna zal deze op basis van reacties worden aangepast. In het najaar van 2025 zal de communicatie naar onze leden worden opgestart voor de uitrol en de bijbehorende materialen ter ondersteuning van TGKB.

7) Marktverkenning wordt uitgevoerd naar een businessmodel voor gezamenlijke inkoop/dienstverlening rondom het beheer van kerkelijke begraafplaatsen.

Jetze Kempenaar heeft eind 2024 zijn onderzoek naar het beheer van de kerkelijke begraafplaatsen opgeleverd. Daarin zitten een aantal belangrijke bouwstenen voor vervolgstappen, die in 2025 verder worden uitgewerkt. Het onderzoek toonde aan dat het misschien voor een businessmodel nu nog iets te vroeg is, maar wel dat de nood groeiende is. Een behoorlijk deel van de onderzochte gemeenten verwacht tussen nu en vijf jaar problemen te krijgen met het beheer van de begraafplaats.

8) Voor het samenwerken van kerkelijke bureaus en/of colleges en Veiligheid in en om het kerkgebouw beschikken we eind 2024 over handzame formats, stappenplannen om dit lokaal of samen met onze partners op te zetten.

Bert Oomen en Joost Schelling zijn actief rondom de samenwerkingsvraagstukken kerkelijk bureaus en bouwen dit vanuit lokale behoeften en vragen op. Tevens wordt er ook samen met de dienstenorganisatie samen gekeken hoe dit ingericht kan worden. Rondom de pilot veiligheid, die mede door een financiële bijdrage van onze partner Donatus Verzekeringen, onder leiding van Ger Broshuis kon worden uitgevoerd,

9) In samenwerking met Marsh Mercer organiseren we in 2024 weer een platform waarop we middels praktijkvoorbeelden andere kerkrentmeesters zullen inspireren.

Inmiddels zijn alle inzendingen voor de Award 2025 ontvangen en door de jury beoordeeld. De vijf genomineerden zijn voor de feestelijke uitreiking op 14 juni 2025 uitgenodigd. De drie prijswinnaars en de twee eervolle vermeldingen zullen dan gepresenteerd gaan worden. Het thema 'Kerkgebouw in verbinding' zorgde voor zeer fraaie en creatieve inzendingen maar ook voor een onverwachts hoge respons van liefst 19 inzendingen, het hoogste aantal in de afgelopen 10 jaar.

10) Zichtbaarheid van de VKB vergroten door fysieke aanwezigheid op de kerkenbeurs en bij bijeenkomsten waar de beleidsmakers van de kerkenraad/college zijn.

In 2024 was de VKB mede-initiatiefnemer van twee goed bezochte symposia rond het thema 'Heilige Ruimte' (30 mei 2024 in Delft en 12 maart 2025) waarin het kerkgebouw vanuit het meer inhoudelijke perspectief werd uitgelicht en hoe juist deze bewustwording kan bijdragen aan exploitatie en instandhouding van (monumentale) kerkgebouwen. De inhoudelijke uitkomsten van deze symposia zijn terecht gekomen in het magazine 'Heilige Ruimte' dat online te bestellen is.³ De VKB werkte ook mee aan een symposium van Kerk en Co over kerktorens (24 oktober 2024 in Den Haag) en wijdde daar ook een themanummer Kerkbeheer (#6 2024) aan. Zowel in 2024 als in 2025 was de VKB op de kerkenbeurs

³ <https://www.vuurbaak.nl/product/heilige-ruimte/>

aanwezig. Voor de kerkenbeurs 2025 in Noord-Nederland (20 maart 2025 te Drachten) werkten we als VKB samen met de organisatie van de kerkenbeurs om naast de reguliere beursvloer een apart congresprogramma rond de kansen voor het kerkgebouw te organiseren. Deze werd met zo'n 80 deelnemers zeer goed bezocht. Tenslotte organiseerden we voor ons partnernetwerk een partnerevent op 5 september 2024 in Doorn, waar wederom een groot deel van onze partners voor ontmoeting en inspiratie bijeen was en om het nieuwe partnermagazine in ontvangst te nemen.

11) In 2024 versterken we de samenwerking met SKIN (koepel voor de internationale en migrantenkerken) en met de Federatie van Diaconieën.

Met SKIN proberen we onze leden bewust te maken dat wanneer ze voor de uitdaging komen te staan dat hun kerkgebouw minder benut gaat worden, ze ook aan de mogelijkheid van een internationale gemeenschap kunnen denken. Want dat is de allergrootste uitdaging voor SKIN: ruimtes vinden voor de groeiende vraag van haar leden naar plekken van samenkomst. In 2024 hebben we samen gesprekken gevoerd met o.a. SKG Gouda, in hoeverre zij hierin ook rond de financiering kunnen helpen en hebben we de VKB-app een aantal keer ingezet om een acute vraag van een migrantengemeente op zoek naar ruimte te communiceren. Met de Federatie zijn goede afspraken over de ondersteuning via het kantoor van de VKB. Over intensivering hiervan wordt met het bestuur van de Federatie doorgesproken, waaronder het opzetten van een eigen kennisbank en de digitalisering van hun administratie- en facturatieproces.

12) Extra aandacht in 2024 voor de waarde van de VKB- en PKN-onderscheiding

In 2025 willen we starten met een serie in Kerkbeheer rondom dit thema, en dat wordt dan ook in onze andere communicatielijnen verder ondersteund en uitgedragen.

Vooruitblik 2025

Voor 2025 ligt de focus op het versterken van verbindingen binnen de vereniging en daarbuiten, conform het jaarplan 2025 "In verbinding zijn". Op deze manier wordt ook de nieuwe regionale structuur verder geborgd.

De kernpunten van het jaarplan 2025 'In verbinding zijn' zijn:

1. **In Verbinding met de regio's:** Actieve ondersteuning van de regionale teams, met per regio tien contactpersonen die als oren en ogen van de VKB lokaal fungeren. In totaal zijn er per eind april 2025 110 contactpersonen geworven.
2. **In Verbinding met Elkaar:** Uitbouwen van netwerken binnen de VKB, met als doel eind 2025 3000 actieve gebruikers in de VKB-app. Ook wordt VKB Jong opnieuw opgezet voor jonge kerkrentmeesters (<45 jaar).
3. **In Verbinding met de Omgeving:** Initiëren van een plek waar colleges hun vragen rondom eigendom en gebruik van kerkelijke gronden toekomstbestendig kunnen maken, en het organiseren van de VKB MarshMercer Award 2025 rond kerkgebouwen en hun plek in de lokale gemeenschap.

Met deze speerpunten streeft VKB Kerkrentmeesters ernaar om kerkrentmeesters en hun gemeenschappen te versterken in hun missie om toekomstbestendig kerk te zijn.

Op die weg gaan we hoopvol verder onder de zegen van onze God.

Drs. F.H. Buddenberg, voorzitter

Mr. P. van den Boogaart, secretaris

Bijlage 1 Overzicht bestuurs- en Ledenraadsvergaderingen 2024

Secretarieel jaarverslag VKB over de periode 1 april 2023 tot en met 31 maart 2024. In totaal kwam het bestuur van de VKB 12x en de Ledenraad van de VKB 2x bijeen. Hieronder een kort verslag per bijeenkomst.

Vergadering maandag 13 mei 2024

Voor deze bestuursvergadering waren wij te gast in het VKB-kantoor te Dordrecht. Er was een ontmoeting met de medewerkers van de VKB. Er werden twee thema's besproken. Het ene thema betrof de transitie van de afdelingen naar regio's voor de VKB. Dit thema werd ingeleid door Bert Oomen. Het andere thema ging over de ontwikkeling van de communicatiestrategie van de VKB en werd besproken aan de hand van een presentie van Wilnanda Hukom en Joost Schelling. Na de maaltijd werd de agenda vervolgd en werd stilgestaan bij de aankondiging van het partnerevent voor de VKB-partners op 5 september 2024 in de Maartenskerk te Doorn. Er werd verslag gedaan van het gesprek met een delegatie van het bestuur van KKA-KKG. Ook was er een terugkoppeling vanuit de Commissie Orgelzaken en de Commissie Beheer Kerkelijke Begraafplaatsen. Bij het onderdeel <geld> werd de ontwikkeling rondom de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving Nieuwe Stijl (RPG Nieuwe Stijl) nader toegelicht. Verder werd de tijdlijn voor de governance van de vereniging en het programma van de ledenraad op 14 september 2024 doorgenomen. Tevens was de evaluatie van de samenwerking tussen SKIN en de VKB een onderwerp dat besproken werd. Bij het agendapunt <gebouwen> was er de terugkoppeling van het gesprek over het te organiseren symposium *Toekomst Kerktorens* op 24 oktober 2024 in samenwerking met Kerk&Co.

Vergadering maandag 27 mei 2024

Voorafgaand aan de vergadering en de maaltijd met het bestuur van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland (DO-PKN) vergaderde het bestuur in het Dienstencentrum te Utrecht om nog enkele zaken met elkaar te bespreken. De governance tijdlijn in verband met de transitie van de VKB-afdelingen naar regio's werd vastgesteld. Tevens werd de concepttekst van het jaarverslag 2023 (*boekjaar 2022-2023*) voor de jaarrekening besproken en voorlopig vastgesteld. Er werd ook een besluit genomen over de bestemming van het positief resultaat. Het wordt toegevoegd aan de continuïteitsreserve. Naar aanleiding van de RPG Nieuwe stijl wordt afgesproken dat de penningmeester een notitie maakt over deze problematiek. Bij het agendapunt over de ambtsvisie wordt besloten een financiële doorberekening te vragen. In het gesprek met het bestuur van de Dienstenorganisatie kwamen de volgende onderwerpen aan de orde: de samenwerkingsovereenkomst, de verbeterde relatie tussen de besturen VKB-DO, de toerusting en training van kerkrentmeesters, de dienstverlening aan de gemeenten, de beantwoording van vragen vanuit gemeenten en de voortgaande visieontwikkeling. Ook het rapport over het werkzaam vermogen en de beleggingspool kwamen ter sprake.

Vergadering maandag 24 juni 2024

Na de opening van de vergadering werd stilgestaan bij het overlijden van het erelid drs. G. (Gijp) van Soest op 17 juni 2024 in de leeftijd van 84 jaar. De begrafenis werd bijgewoond door de voorzitter van de VKB, F.H. (Rik) Buddenberg, en de directeur van de VKB, J.E. (Joost) Schelling. Na het vaststellen van de notulen van de vorige vergadering wordt melding gemaakt van de stand van zaken ten aanzien van het werven van nieuwe bestuursleden. De secretaris treedt eind 2025 af, de penningmeester is in 2026 aftredend en niet herkiesbaar, en in 2027 zal ook de voorzitter aftredend en niet herkiesbaar zijn. Er moeten dus het komende jaar drie nieuwe bestuursleden benoemd worden. Het financieel jaarverslag 2023 en de bestemming van het positief resultaat worden vastgesteld. De kas zal worden afgeschaft en het boekjaar wordt weer kalenderjaar. Dit wordt in de statuten gewijzigd. De financiën van de afdelingen worden geconsolideerd met daaraan een bestemming. De penningmeester doet verslag van de liquidatie van SBKG Randstand-Utrecht. Eerst moeten alle betalingen afgerond worden voordat deze SBKG opheffen kan worden.

Aan de hand van een memo wordt ingegaan op de aanpassingen van de governance en de statuten. Tevens wordt een voorstel besproken om een gezamenlijk overleg te plannen met het bestuur van de VKB en het bestuur van de Federatie van Diaconieën. De bedoeling is om dit overleg te houden op 25 november 2024. Verder wordt in het kort verslag gedaan van de stand van zaken met betrekking tot de pilot Toekomst Gericht Kerkbeheer en werd een plan van aanpak van de Stichting Stormbrand over kerkelijke bureaus en kerkelijke dienstverlening. Bij het onderwerp <mensen> was er een terugkoppeling over de ambtsvisie in de vergadering van generale synode op 21 juni 2024. Ook het verzoek van Duurzaam Luthers om mee te denken over het Luthers Erfgoed werd besproken, evenals de memo over het project GROND. De Protestantse Theologische Universiteit is gestart met een meerjarig onderzoek naar een theologische visie op grond, de VKB is gevraagd betrokken te zijn op het thema pacht.

Vergadering maandag 19 augustus 2024

In deze vergadering komt het verslag van het overleg met het bestuur van de Dienstenorganisatie aan de orde. Het is een wat summier verslag. Het had o.i. wel wat uitgebreider mogen zijn. Dit wordt in het toekomstig besturenoverleg aan de orde gesteld. Het verslag van de accountant wordt nader toegelicht door de penningmeester. De liquidatie van de Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Randstad-Utrecht is nog niet afgerond. Het gebroken boekjaar gaat per 1 april 2025 vervallen. Vanaf 1 januari 2026 zal het boekjaar weer kalenderjaar zijn. Ook de governance van de vereniging en het wijzigen van de statuten komt in deze vergadering uitgebreid aan de orde. Er wordt gediscussieerd over het instellen van een algemene vergadering of de instandhouding van de ledenraad. Uiteindelijk kiest het bestuur voor een gekozen ledenraad. Dit wordt nader uitgewerkt in de statuten. De overige punten bij <organisatie> worden doorgenomen. Het gaat om de afronding van het jaarverslag, de planning van de vergaderingen van het bestuur en de ledenraad in 2025. Ook de agenda van de ledenraad wordt besproken.

Ds. E.J. (Ewoud) Jonker is bereid gevonden om mee te doen bij de beleidscommissie mensen (BCM) in de vacature van ds. mw. B.E. (Barbara) Lamain. Tot slot wordt er een update over het kerkenfonds, Duurzaam Luthers en het programma over Kerktorens op 24 oktober 2024. Verder is er een Nationaal Erfgoedcongres op 7 november 2024, waarbij de tweede voorzitter van de VKB het panelgesprek zal leiden.

Vergadering zaterdag 28 september 2024

Na afloop van de vergadering van de ledenraad is er aansluitend een overleg van het bestuur gepland als voorbereiding op de vergadering van maandag 7 oktober 2024. In verband met ziekte van de voorzitter wordt dit overleg geleid door de tweede voorzitter. Er is een terugblik op de vergadering van de ledenraad, de eventuele waarneming van de taken van de voorzitter gedurende zijn ziekte en het vervolg van de governance. Ook komt het vervolgtraject rondom de nieuwe grondslagen voor het quotum en de solidariteitskas aan de orde. Tevens is er een terugblik op de partnerbijeenkomst op 5 september 2024 te Doorn. Ook de werving van nieuwe leden voor het bestuur en de ledenraad, de situatie voor de huur van dienstwoningen na invoering van de nieuwe huurwet, het opstellen van de agenda voor het gezamenlijk overleg met de Federatie van Diaconieën, de belangrijkste punten uit de vergadering van het CIO-K, de procedure voor een nieuwe accountant in 2025 en het vaststellen van het besluit over de lokale geldwerving als onderdeel van de Samenwerkingsovereenkomst VKB-DO passeren de revue.

Vergadering maandag 7 oktober 2024

Na het vaststellen van de agenda, het behandelen van de notulen van het bestuur op 28 september 2024 en het verslag van de ledenraad op 28 september 2024, wordt melding gemaakt van het jaargesprek met de directeur. De vermogenspositie van de VKB wordt besproken. Er is een verkenning met betrekking tot de aanvullende staffels voor de ledentarieven. Ook het vervolg voor de governance, na de bespreking in de ledenraad, staat op de agenda. Verder is er een uitleg over de stand van zaken rondom de groslijst voor de werving van nieuwe bestuursleden. Bij de uitgaande post was de benoeming van Jan Dubbeldam in de commissie beheer kerkelijke begraafplaatsen gevoegd. Ook de brief met de reactie van de ledenraad aan de leden van de kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland met als bijlage de reactie van het bestuur van de VKB over de nieuwe grondslagen voor de quotum- en solidariteitsafdracht waren bij de agenda gevoegd. Tot slot was er de casus <tijdelijke dienststopslag> en werd er een update gegeven over Toekomst religieus erfgoed, Duurzaam Luthers en de bijeenkomst over kerktorens.

Vergadering maandag 25 november 2024

Het eerste gedeelte van deze vergadering stond in het teken van de ontmoeting met het bestuur van de Federatie van Diaconieën. Er werd over diverse onderwerpen van gedachten gewisseld. Onder andere over de bestuurlijke toekomst van de beide organisaties. Ook over gezamenlijke thema's rondom het beheer en over bestuurlijke en operationele samenwerking tussen. Nadat het bestuur van de Federatie van Diaconieën de vergadering had verlaten werden de andere punten van de agenda afgewerkt. Dit betrof het verslag van de regiegroep Dienstenorganisatie-VKB, de themavelden gebouwen, geld en mensen. Bij het themaveld <gebouwen> werd gememoreerd dat de het symposium over kerktorens een goede bijeenkomst was. Op 28 november 2024 was er een symposium over religieus erfgoed. Het GOP/GOM (Georganiseerd Overleg Predikanten/Georganiseerd Overleg Medewerkers) heeft een lange tijd stilgestaan bij de revisieverzoek over de ambtsvisie. In verband met het teruglopen van de bestuurskracht in de kerkelijke gemeenten wordt er nagedacht om de krachten te bundelen op het gebied van de kerkelijke bureaus. Bij de voorstellen van de governance van het bestuur worden de concept statuten en het concept huishoudelijk reglement uitvoerig doorgenomen en op enkele onderdelen gewijzigd en aangepast. Na aanpassing van de tekst zal een en ander nog een keer besproken worden in de volgende bestuursvergadering en met de notaris. Ook de commissie van meelezers wordt gevraagd om een reactie te geven. Daarna zal dit concept worden voorgelegd aan de ledenraad. Een belangrijk

punt van bespreking is de stand van zaken met betrekking tot de nieuwe quotumregeling. Er wordt een bespreking gepland met de ouderlingen-kerkrentmeester die zitting hebben in de kleine synode, om hen te informeren over het standpunt van het bestuur en de zorgen die er in onze achterban leven.

Vergadering maandag 17 december 2024

Deze vergadering is een extra overleg om nog enkele agendapunt in dit jaar af te werken. Bij het themaveld <gebouwen> wordt gemeld dat in de werkgroep Duurzaam Luthers gesproken is over een afwegingskader voor de weging van de instandhouding van Luthers vastgoed. Er wordt nagedacht over een landelijke stichting voor het vastgoed. De implementatie van de ambtsvisie wordt voortgezet onder leiding van de huidige classispredikant van de classis Delta: ds. A.P (Arie) van der Maas.

De halfjaarcijfers laten een positief beeld zien ten opzichte van de begroting 2024. Bij de wijziging van de statuten worden de vragen vanuit de afdeling Friesland toegelicht. Na de bespreking met de notaris zal het geheel nog een keer worden besproken in het bestuur en daarna gaat de totale set van voorstellen met de opmerkingen van de notaris en de afdelingen naar de ledenraad. Het concept jaarplan 2025 wordt besproken. Het is helder van opzet en het is een aanzet voor een nadere uitwerking.

Tot slot geeft de directeur nog een korte terugblik over hetgeen in de kleine synode is besproken over de nieuwe quotumregeling.

Vergadering zaterdag 18 januari 2025

Deze vergadering was aanvankelijk gepland op maandag 6 januari 2025, maar wegens de zorgvuldige voorbereiding van de wijzigingen van de statuten werd de vergadering van de ledenraad, die op 18 januari 2025 was vastgesteld verschoven naar zaterdag 1 maart 2025 en de datum van 18 januari benut om een bestuursvergadering te houden. Na het vaststellen van de agenda, het verslag van de vorige bestuursvergadering en het doornemen van de actielijst, werd informatie gegeven over de Mercer/Marsh Award 2025 met als titel "Kerkgebouw in verbinding". Er werd een laatste bespreking gewijd aan de gewijzigde statuten en het gewijzigd huishoudelijk reglement. Enkele tekstuele wijzigingen werden nog aangebracht. Het geheel kan nu naar de ledenraad. Er wordt een gesprek met de Bond van Nederlandse Predikanten (BPN) gepland. Voor de periode 2025-2026 staan er mogelijke bestuurswisselingen te wachten. Er is een groslijst met namen gesteld. Tot slot van deze vergadering wordt stilgestaan bij de stand van zaken ten aanzien van de quotumregeling en de regeling voor de solidariteitskas. Een vraag hierbij is of de kleine synode wel het besluit had mogen nemen over de wijziging van de grondslagen.

Vergadering maandag 10 februari 2025

Voor deze vergadering was als gast uitgenodigd Gerard Frank Sollman, die als projectleider een presentatie gaf over het project "*Vermogen werkzaam*". Vooraf is er een korte toelichting. Voordat de projectleider in de vergadering komt worden de themavelden gebouwen en geld behandeld. Er wordt een toelichting gegeven bij de rapportage over het kerkenfonds. De beide partijen, COUP en Wonderland, die achter dit fonds stonden zijn uit elkaar gegaan. Als oorzaak wordt genoemd de verschillende aanpak en benadering van beide partijen. Ook wordt stilgestaan bij de geldwerving en de klankbord groep lokale geldwerving. Na de presentatie van Gerard Frank Sollman komt het themavelden mensen en organisatie aan de orde. Het GOM (Georganiseerd Overleg Medewerkers) heeft een vergadering over de ambtsvisie. Het jaarplan 2025 wordt vastgesteld, alsmede de begroting 2025 met de ledentarieven 2025. Bij de governance van de vereniging worden de laatste wijzigingen van de statuten en het huishoudelijk reglement doorgenomen en toegelicht. Ook wordt de profielschets voor de leden van de ledenraad vastgesteld. Tot slot wordt stilgestaan bij de stand van zaken met betrekking tot de nieuwe quotumregeling en solidariteitskas.

Vergadering maandag 10 maart 2025

Het eerste agendapunt van deze vergadering is de kennismaking met adviseur Jetze Kempenaar. Na het voorstelrondje vertelt hij in het kort iets over de eerste uitkomsten ten aanzien van het onderzoek over begraafplaatsen. Vervolgens komt de notitie over het kerkenfonds aan de orde. De directeur formuleert een antwoord op de notitie. Het bestuur gaat akkoord met de handreiking voor voortgezet kerkelijk gebruik bij verkoop. Het jaarverslag 2024 van SBKG (Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen) Midden- en Oost Nederland wordt voor kennisgeving aangenomen. Tijdens de laatste bestuursvergadering (10-02-2025) was er besloten om eens de jaarrekeningen van de Dienstenorganisatie en de Protestantse Kerk in Nederland over de laatste jaren (2020-2023) te analyseren. De penningmeester heeft dat, samen met de directeur en Lars Kramer, ter hand genomen en daarover een notitie gemaakt. Zijn conclusie is dat er vragen gesteld kunnen worden bij de kostenontwikkeling van de dienstenorganisatie. Dit wordt meegenomen bij het overleg met de dienstenorganisatie. De notariële akte van de statutenwijziging zal op 26 maart 2025 worden getekend. De voorzitter en de secretaris zullen hun handtekening zetten. De directeur zal eveneens aanwezig zijn. In het blad *Kerkbeheer* zal een pagina

worden opgemaakt voor de werving van leden voor de ledenraad. Met potentiële kandidaten zal in koppels van twee worden gesproken. De volgende vergadering wordt gehouden in het kantoor van de VKB te Dordrecht. Er zal dan onder andere een presentatie worden gegeven over *Toekomst Gericht Kerkbeheer (TGKB)* en de uitkomsten van het onderzoek over de *Begraafplaatsen*.

Vergaderingen ledenraad

De ledenraad vergaderde tweemaal en wel op 28 september 2024 en 1 maart 2025. De beide vergaderingen vonden plaats te Nijkerk in De Schakel.

De vergadering van **28 september 2024** wordt voorgezeten door de tweede voorzitter, Gerben van Dijk. De eerste voorzitter, Rik Buddenberg, is namelijk wegens ziekte afwezig. Na de opening wordt er stilgestaan bij het overlijden van het erelid en oud-voorzitter drs. G. (Gijp) van Soest door het uitspreken van een in memoriam. Ook spreekt hij een in memoriam uit voor P.J. (Paul) Hoogendoorn, lid van de afdeling Overijssel-Flevoland en oud-lid van de beleidscommissie mensen, wegens zijn overlijden. Bij het vaststellen van de agenda wordt aandacht gevraagd voor de wijzigingen van de grondslagen voor het kerkrentmeesterlijke quotum en de afdracht aan de solidariteitskas. Na het vaststellen van het verslag van de vorige vergadering wordt het inhoudelijk jaarverslag 2023 behandeld en bij acclamatie vastgesteld. De jaarrekening 2023 met de verklaring van de accountant wordt goedgekeurd, alsmede het verslag van de auditcommissie financiën. Het bestuur wordt décharge verleend. Verder wordt melding gemaakt dat het boekjaar met ingang van 1 januari 2026 zal veranderen in kalenderjaar. Dit betekent dat het boekjaar 2025 uit negen maanden zal bestaan. Hierna geeft de directeur een overzicht van de stand van zaken ten aanzien van de transitie van de VKB van afdelingen naar regio's. De negen afdelingen worden omgevormd naar elf regio's. Dit in overeenstemming met de indeling van classes van de Protestantse Kerk in Nederland. In dit verband wordt uitvoerig in gegaan op de governance van de vereniging met het oog op de wijziging van de statuten. Het hoogste orgaan van de vereniging wordt de gekozen ledenraad. Om de gewijzigde statuten te kunnen goedkeuren en vaststellen komt er een extra ledenraad op zaterdag 18 januari 2025. De vergadering van de ledenraad op 14 juni 2025 wordt gereserveerd voor de overdracht van de oude naar de nieuwe ledenraad. De directeur memoreert de personele wisselingen binnen het VKB-bureau te Dordrecht. Tot slot wordt er uitgebreid gesproken over het ingelaste agendapunt over de quotumregeling en de afdracht aan de solidariteitskas. Aan het eind van de discussie vraagt de ledenraad dat een verzoek om revisie en opschorting van de besluiten van beide aangelegenheden bij de generale synode wordt aangekaart. Bureau voert dit besluit uit.

De vergadering van **1 maart 2025** wordt geopend door de voorzitter Rik Buddenberg. Na de vaststelling van de agenda geven Bert Oomen en Joost Schelling een presentatie over de stand van zaken met betrekking tot de transitie van afdeling naar regio. Aansluitend wordt de governance van de vereniging besproken en komen achtereenvolgens de volgende onderdelen aan de orde: aanpassing en vaststelling van de gewijzigde statuten, de vaststelling van het gewijzigde huishoudelijk reglement, het overzicht van de aftredende ledenraadsleden per 14 juni 2025, de installatie van de verkiezings- en benoemingscommissie, het vaststellen van het rooster van aftreden van het bestuur van de VKB en het vaststellen van de commissies van de VKB, inclusief de adviescommissie financiën van de ledenraad. Vervolgens worden de notulen van de vorige vergadering van de ledenraad behandeld en vastgesteld. De directeur presenteert het jaarplan 2025 en de penningmeester geeft een toelichting bij de financiën van de vereniging. Het gaat daarbij om de vaststelling van de begroting 2025 met het verslag van de auditcommissie financiën en de vaststelling van de ledentarieven 2025. Hierna wordt een uitvoerige terugblik gegeven over de stand van zaken ten aanzien van de quotumregeling en de afdracht aan de solidariteitskas. Vastgesteld wordt dat het advies van de VKB over het quotum niet is gevolgd. Tot slot wordt aandacht gevraagd voor de activiteiten van de vereniging en het bureau VKB Kerkrentmeesters. Onder andere voor de VKB-Mercer/Marsh Award. Vóór 5 mei 2025 moeten daarvoor voorstellen ingediend worden. Op 8 maart 2025 is er een symposium over het kerkelijk archief te Gouda. Op 20 maart 2025 de Kerkenbeurs te Drachten.